

ธรรมานุศาสตร์

เพื่อให้ความรู้ด้านพระพุทธศาสนาและส่งเสริมให้กำลังพล ทอ. มีคุณธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติราชการ

วัตรบท ๗ ประการ

ในสมัยพุทธกาล^๑ เจ้าลิจฉวีนามว่า มหาลิ ทรงสดับเทศนาในสักกปัญหสูตรแล้ว ทรงดำริว่า “พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ย่อมตรัสสมบัติของท้าวสักกะไว้มากมาย พระองค์ทรงเห็นแล้วจึงตรัส หรือไม่ทรงเห็นแล้วตรัสหนอแล ? ทรงรู้จักท้าวสักกะหรือไม่หนอ ? เราจักทูลถามพระองค์” จึงเข้าไปเฝ้าได้กราบทูลถามกะพระผู้มีพระภาคเจ้า

พระผู้มีพระภาคเจ้า เมื่อจะตรัสบอก ถึงความที่พระองค์ทรงเคยทอดพระเนตรเห็น ท้าวสักกะ จึงตรัสบอกที่มาของพระนามของท้าวสักกะว่า “ดูก่อนมหาลิ ท้าวสักกะผู้เป็นจอมแห่งเทพทั้งหลาย ในกาลก่อนเป็นมนุษย์ เกิดเป็นมาณพชื่อมฆะ เขาจึงเรียกว่า **ท้าวมฆะ** และเพราะได้ให้ทานก่อนใคร เขาจึงเรียกว่า **ท้าวปรีนทะ** เพราะได้ให้ทานโดยเคารพ เขาจึงเรียกว่า **ท้าวสักกะ** เพราะได้ให้ที่พักอาศัย เขาจึงเรียกว่า **ท้าววาสะ** เพราะทรงดำริข้อความตั้งพันได้โดยครู่เดียว เขาจึงเรียกว่า **ท้าวสหัสสักกะ** เพราะมีนางสุชาดา เป็นพระปชาบดี เขาจึงเรียกว่า **ท้าวสุขัมบดี** เพราะเสวยราชสมบัติเป็นอิสริยาธิปัตย์แห่งเทพทั้งหลาย ในชั้นดาวดึงส์ เขาจึงเรียกว่า **ท้าวเทวานมินทะ**”

พระผู้มีพระภาคเจ้า จึงตรัสถึงธรรมคือวัตรบท ธรรมอันเป็นหลักปฏิบัติประจำ ๗ อย่าง^๒ คือ

- (๑) เลี้ยงมารดาบิดา (๒) การพผู้ใหญ่ในตระกูล (๓) พุดคำสุภาพอ่อนหวาน
- (๔) ไม่พุดส่อเสียด (๕) ชอบเผื่อแผ่ให้ปัน (๖) มีวาจาสัตย์
- (๗) ไม่โกรธ ระวังความโกรธได้

ธรรม ๗ ประการนี้แล ได้เป็นของท้าวสักกะผู้เป็นจอมแห่งเทพทั้งหลาย (ครั้ง) เกิดเป็นมนุษย์ ในกาลก่อน สมทานให้บริบูรณ์แล้ว ฉะนั้นแล.

จัดทำโดย : กองอนุศาสนาจารย์ กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ
คณอก.จัดกิจกรรมส่งเสริมให้กำลังพลของ ทอ.มีคุณธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติราชการ

^๑ อรรถกถาขุททกนิกาย คาถาธรรมบท อัปมาทวรรคที่ ๒

^๒ พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลศัพท์พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต)